

Sprawozdanie z XXXVII Kongresu Polskiego Towarzystwa Psychologicznego „Psychologia współcześnie – wyzwania i możliwości” Łódź, 18–20 września 2025

Eleonora Bielawska-Batorowicz
Uniwersytet Łódzki, Instytut Psychologii
<https://orcid.org/0000-0002-3177-6026>

Marta Znajmiecka¹
Uniwersytet Łódzki, Instytut Psychologii
<https://orcid.org/0000-0002-4710-7871>

XXXVII Kongres Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – spotkanie psychologów

W dniach 18–20 września 2025 roku w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Łódzkiego odbył się XXXVII Kongres Polskiego Towarzystwa Psychologicznego pod hasłem „Psychologia współcześnie – wyzwania i możliwości”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne i Instytut Psychologii UŁ. Za kształt merytoryczny odpowiadał Komitet Naukowy XXXVII Kongresu PTP pod przewodnictwem prof. dr hab. Eleonory Bielawskiej-Batorowicz, w którego skład wchodził przedstawiciele wiodących ośrodków akademickich kształcących psychologów w Polsce.

Kongres został objęty honorowym patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, European Federation of Psychologists' Associations (EFPA), Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Marszałka Województwa Łódzkiego Joanny Skrzydlewskiej, Wojewody Łódzkiego Doroty Ryl, Prezydenta Miasta Łodzi Hanny Zdanowskiej, Rektora Uniwersytetu Łódzkiego oraz Dziekana Wydziału Nauk o Wychowaniu UŁ. Imponująca skala i prestiż patronatów potwierdzają znaczenie Kongresu zarówno dla środowiska profesjonalistów, jak i dla szerszego otoczenia społecznego.

¹ Adres do korespondencji: marta.znajmiecka@now.uni.lodz.pl.

Misją organizatorów było utrzymanie wysokiego poziomu naukowego tradycyjnie towarzyszącego Kongresom PTP, przy jednoczesnym dalszym umiędzynarodowieniu wydarzenia oraz otwarciu na współczesne wyzwania praktyki i polityki publicznej. Wśród zaproszonych gości znaleźli się wybitni specjaliści reprezentujący polskie i zagraniczne instytucje naukowe: Ole Tunolf (EFPA) wygłosił wykład *Zawód psychologa w Europie – regulacje prawne, zakres praktyki, potencjał mobilności i różnorodność kontekstu pracy*; prof. Winfried Rief (Philipps-Universität Marburg, Niemcy) przedstawił wykład *The Future of Psychotherapy*, dr Michał Kosiński (Stanford Graduate School of Business) zaprezentował wykład *Making Sense of Modern AI*; dr hab. Jan Ciecuch, prof. ucz. (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) wygłosił wykład *Propozycja poskładania naukowych puzzli osobowości w spójną całość przydatną dla psychologa praktyka*; prof. dr hab. Aleksandra Łuszczynska (Uniwersytet SWPS, Wrocław) wystąpiła z wykładem *Wyzwania dla psychologii (zdrowia): od lepszych badań do efektywniejszych spersonalizowanych interwencji z komponentami psychologicznymi*; dr hab. Monika Wróbel, prof. ucz. (Uniwersytet Łódzki) wygłosiła wykład *Dlaczego ludzie płaczą, czyli o intra- i interpersonalnych funkcjach łez*. Ich udział wzbogacił merytorycznie program XXXVII Kongresu.

Celem Kongresu było podjęcie refleksji nad kondycją współczesnej psychologii, a w szczególności nad wyzwaniami i możliwościami, jakie stają przed nią w obliczu dynamicznych zmian cywilizacyjnych. Odniesiono się zarówno do bogatego dorobku dyscypliny w obszarze badań naukowych i praktyki, jak i do gotowości psychologii do reagowania na aktualne problemy jednostek i społeczeństw.

Skupiono się m.in. na konsekwencjach globalnych zjawisk ostatnich lat – pandemii, konfliktach zbrojnych, zmianach klimatu oraz gwałtownym rozwoju nowych technologii – oraz na roli psychologii w ich zrozumieniu i łagodzeniu skutków. Podkreślano, że psychologia, rozwijając swój warsztat metodologiczny, jest w stanie nie tylko opisywać i wyjaśniać mechanizmy ludzkiego zachowania, lecz także projektować i wdrażać oparte na dowodach naukowych działania profilaktyczne i interwencyjne.

Program Kongresu został zorganizowany w dwie komplementarne ścieżki tematyczne. Ścieżka „Wyzwania” obejmowała zagadnienia dotyczące współczesności, na które może odpowiadać naukowa psychologia, dostarczając rzetelnej wiedzy, opisując i wyjaśniając je. W obszarze tym poruszone zostały tematy dotyczące:

- edukacji i jej zmiany – rola psychologa;
- etyki w psychologii naukowej i stosowanej;
- jakości kształcenia w zakresie psychologii i jakości wykonywania zawodu psychologa, tożsamości zawodowej i regulacji prawnych;
- metod badań psychologicznych;
- neuroróżnorodności;
- nowych technologii i ich szerokiego zastosowania oraz możliwych skutków;
- osobowości, emocji i motywacji, procesów poznawczych – nowe paradygmaty badawcze;
- psychologii w świecie otwartej nauki;

- relacji społecznych – charakter i zmiany, indywidualne i społeczne konsekwencje, zjawiska szczególnie niekorzystne i możliwości przeciwdziałania im;
- różnorodności w życiu społecznym – obszary różnorodności, budowanie tolerancji;
- stresu i wydarzeń traumatycznych – indywidualne i społeczne konsekwencje;
- środowiska pracy – adaptacja do warunków pracy, zjawiska niekorzystne i możliwości przeciwdziałania im;
- uzależnień – formy, skutki, terapia, profilaktyka;
- zasobów i dobrostanu człowieka – perspektywa zmian demograficznych i zrównoważonego rozwoju;
- zdrowia w cyklu życia – uwarunkowania i zagrożenia zdrowia fizycznego i psychicznego.

Ścieżka „Możliwości” obejmowała oparte na naukowych podstawach interwencje i działania oferowane w ramach szeroko rozumianej praktyki psychologicznej. W obszarze tym analizowane były zagadnienia:

- diagnoza psychologiczna – obszary zastosowań, nowe metody;
- ekspertyza psychologiczna – obszary zastosowań, możliwości i ograniczenia;
- e-zdrowie – zastosowanie nowych technologii w zakresie zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego;
- inkluzywność – rola psychologa w przeciwdziałaniu dyskryminacji i uprzedzeniom;
- interdyscyplinarność psychologii vs. interdyscyplinarność nauki;
- pomoc psychologiczna – rodzaje i obszary zastosowań, tradycyjne oraz nowe metody kontaktu terapeutycznego, znaczenie podstaw naukowych, efektywność interwencji psychologicznych;
- popularyzacja wiedzy z zakresu psychologii – zakres, metody, skutki;
- psychologia a zjawiska życia społecznego – obszary zastosowań, możliwości i ograniczenia.

W ciągu 3 dni XXXVII Kongresu odbyło się 6 wykładów plenarnych, 17 sesji tematycznych (118 wystąpień w ramach tych sesji), 20 sympozjów tematycznych z 89 wystąpieniami, 2 sesje plakatowe z 47 plakatami, jeden panel dyskusyjny oraz dyskusja plenarna. Obok dyskusji naukowych ważne miejsce zajęły debaty dotyczące wykonywania zawodu psychologa. Podczas dyskusji plenarnej zaprezentowano aktualny stan prac nad ustawą o zawodzie psychologa, a osobna sesja poświęcona była psychoterapii opartej na dowodach naukowych. Uznani specjaliści z Polski poprowadzili 9 warsztatów ukierunkowanych na poszerzenie kompetencji badaczy i praktyków m.in. o nowe możliwości diagnozy, analizy statystycznej danych, praktycznych metod stosowanych w szeroko pojętym poradnictwie psychologicznym.

Istotnym wydarzeniem podczas Kongresu było rozpoczęcie European Semester of Psychology: Psychologia współcześnie – wyzwania dla praktyki i nauki. To ważna i prestiżowa inicjatywa EFPA, której celem jest: (1) promocja zawodu psychologa jako profesji opartej na dowodach, (2) promocja współpracy z EFPA – wzajemnej inspiracji oraz czerpania z doświadczeń, (3) umacnianie współpracy międzynarodowej. W ramach tej inicjatywy odbył się wzmiankowany już wykład plenarny

zaprezentowany przez wiceprezesa EFPA Ole Tunolf'a. Ponadto odbył się panel dyskusyjny: *Europejskie standardy przygotowania do zawodu psychologa EuroPsy: kiedy staż psychologiczny ma sens* (organizatorką i moderatorką była Beata Krzywosz-Rynkiewicz), który zachęcał do refleksji nad tym, kiedy psychologiczny staż ma sens i jak można go zaprojektować, by służył realnemu rozwojowi zawodowemu oraz jak mądrze implementować rozwiązania europejskie w ramach nowej polskiej regulacji prawnej. Podczas panelu zaprezentowane zostały podstawowe założenia EuroPsy jako europejskiego standardu jakości kształcenia i praktyki psychologicznej; omówiono przygotowywanie w Polsce superwizorów w systemie EuroPsy oraz proces superwizji młodych psychologów; przedstawiono *case study*, które pokazały praktyczne funkcjonowanie modelu superwizji EuroPsy w Polsce. Zrealizowano również sympozjum pt. *Test jako metoda naukowa, narzędzie diagnostyczne i produkt rynkowy*, podczas którego poruszono następujące zagadnienia:

- starania podejmowane na forum europejskim w celu zwiększania jakości diagnozowania i testowania (Urszula Brzezińska, Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego);
- lista testów psychologicznych: szanse, zagrożenia, wyzwania (Adam Tarnowski, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu);
- wielcy nieobecni – o testach psychologicznych w gabinetach terapeutycznych (Marcin Kłosowski, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie);
- model recenzji testów jako drogowskaz w kształceniu psychologów (Anna M. Zalewska, Uniwersytet SWPS).

Partnerem głównym XXXVII Kongresu PTP była Pracownia Testów Psychologicznych. Instytucja ta w sposób znaczący przyczyniła się do podniesienia jakości merytorycznej tego wydarzenia poprzez przygotowanie kilku ważnych elementów programu naukowego. Była wśród nich: (1) sesja satelitarna pt. *Narzędzia Pracowni Testów Psychologicznych PTP w odpowiedzi na współczesne wyzwania psychologiczne*, którą poprowadził Zespół Pracowni Testów Psychologicznych, uwzględniając narzędzia z oferty Pracowni w podziale na trzy główne bloki tematyczne: 1. *Funkcjonowanie poznawcze*, 2. *Neuroróżnorodność*, 3. *Funkcjonowanie społeczno-emocjonalne*; (2) sympozjum pt. *Test jako metoda naukowa, narzędzie diagnostyczne i produkt rynkowy* zorganizowane przez Urszulę Brzezińską; (3) sympozjum pt. *Nowe modele teoretyczne jako podstawy narzędzi diagnostycznych w psychologii klinicznej* (organizator Jan Ciecuch); (4) warsztat pt. *System Diagnozy Dzieci i Młodzieży SENA – prezentacja narzędzia i studium przypadku* (organizatorki: Joanna Niedziela, Emilia Wrocławska-Warchała); (5) warsztat pt. *Minnesocki Wielowymiarowy Inwentarz Osobowości dla Młodzieży – Wersja Zrestrukturyzowana (MMPI-A-RF®) – prezentacja narzędzia i wprowadzenie do interpretacji*, (organizatorka: Iwona Bac); (6) warsztat pt. *Skale Inteligencji i Rozwoju dla Dzieci i Młodzieży Niewidomych i w Wysokim Stopniu Słabowidzących IDS-2-N – prezentacja narzędzia i ćwiczenia z procedury wybranych testów* (organizatorki: Diana Fecenec, Sylwia Stalmierska); (7) warsztat pt. *Wykorzystanie kwestionariuszy Connors 3 i wykonaniowego testu EXAT w diagnozie ADHD u dzieci i młodzieży*; (8) referat pt. *Zaburzenia osobowości w ICD-11 – model teoretyczny i narzędzie diagnostyczne* (Jan Ciecuch); (9) referat pt. *ADHD u osób*

dorostych – model teoretyczny i narzędzie diagnostyczne (Emilia Wrocławska-Warchała, Radosław Wujcik); (10) referat pt. *Minnesocki Wielowymiarowy Inwentarz Osobowości – od MMPI® do MMPI-3®. Ewolucja czy rewolucja* (Joanna Iwona Bac, Joanna Stańczak). Pracownia Testów Psychologicznych zorganizowała także stoisko wystawiennicze, gdzie uczestnicy Kongresu mogli bliżej poznać ofertę Pracowni Testów Psychologicznych.

Partnerem merytorycznym Kongresu był Ogólnopolski Panel Badawczy Ariadna, który przeprowadził z udziałem reprezentatywnej próby Polaków ($N = 1146$) badanie dotyczące wizerunku psychologa w Polsce.

Zespół badawczy w składzie: prof. dr hab. Eleonora Bielawska-Batorowicz, dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM, dr hab. Katarzyna Nowakowska-Domagala, prof. UŁ, dr Marta Znajmiecka (UŁ) oraz dr Tomasz Baran (Panel Badawczy Ariadna), we współpracy z Komitetem Naukowym Kongresu, opracował ankietę liczącą 60 pytań, obejmującą m.in.:

- wizerunek i postrzeganie zawodów pomagających;
- wiedzę potoczną o psychologii i zawodach pokrewnych;
- doświadczenia, potrzeby i bariery w korzystaniu z pomocy psychologicznej;
- postawy wobec nowoczesnych form pomocy (w tym technologii i AI);
- rolę mediów w kształtowaniu wizerunku psychologa.

Badanie, przeprowadzone w dniach 20–30 czerwca 2025 roku, miało charakter holistycznej diagnozy społecznej łączącej reprezentatywność socjodemograficzną z analizą postaw, wiedzy i gotowości do korzystania z innowacyjnych form wsparcia. Pierwsze wyniki przedstawiono podczas Kongresu w referacie dr. Tomasza Barana *Wizerunek psychologów w Polsce*. Szczegółowy raport zostanie opublikowany w 2026 roku.

Psychologia dla Wszystkich – Program Otwarty XXXVII Kongresu Polskiego Towarzystwa Psychologicznego

Organizatorzy zadbali o zachowanie tradycyjnej naukowej formuły Kongresu, a jednocześnie otworzyli wydarzenie na szeroką publiczność. Służył temu Program Otwarty „Psychologia dla Wszystkich”, którego celem była popularyzacja psychologii jako nauki i praktyki.

Partnerem biznesowym Kongresu była firma Contrain Group, która 17 września 2025 roku zorganizowała konferencję *Brain-Driven Work – zmień środowisko pracy z neuronauką*, adresowaną do środowiska biznesowego. Program obejmował trzy bloki:

1. *Indywidualizm a zespołowość – jedna firma, różne mózgi* – wykłady o różnorodności poznawczej i neuroróżnorodności w pracy, studium przypadku dotyczące zarządzania różnorodnością poznawczą oraz panel *Neuro-różnorodność w erze transformacji*.
2. *Neuroprzywódstwo i odporność psychiczna* – wykład o podstawach neuroprzywódstwa, warsztat dla liderów dotyczący odporności psychicznej oraz panel o budowaniu rezyliencji i bezpiecznego środowiska pracy.

3. *Biznes i człowiek – neuronauka dla maksymalnej efektywności w przyjaznym środowisku pracy* – wykłady m.in. o funkcjonowaniu mózgu w pracy, wpływie zieleni na dobrostan oraz „wewnętrznym dialogu” jednostki, a także studium przypadku z obszaru neuroarchitektury.

Konferencję podsumował wykład *SUPERHUMAN CZY AI – wyzwania i możliwości ludzkiego umysłu w świecie współdzielonym z technologią*. Dodatkowo przeprowadzono quasi-eksperyment „WORKSPACE IMPACT TEST”.

Ponadto w ramach programu otwartego przeprowadzono wykłady:

- *Socjalizacja w świecie smartfonów – jak media cyfrowe zmieniają umysły i mózg młodych ludzi* (dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM);
- *Co się dzieje z naszymi dziećmi? – czy to czas na zmianę metod wychowania?* (dr Andrzej Śliwerski UŁ);
- *Co jest, a co nie jest testem psychologicznym? O różnicach między narzędziem psychologicznym a psychozabawą* (mgr Bartosz Jasiński, Pracownia Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego).

Grupa młodych prelegentów z III LO w Gdyni: Zuzanna Kizielewicz, Oskar Kotela, Łucja Mielnik, Natalia Sikorska, Jakub Gawinek (koordynatorka projektu: Anna Rzepa, konsultant: dr Marta Kutniewska-Kubik) przedstawiła prezentację pt. *Skibidi – wojna kognitywna oczami młodych ludzi*.

Zwieńczeniem tej części programu była debata *Jak cyfrowe środowisko kształtuje umysły, relacje i percepcję świata młodych ludzi w erze smartfonów?*, z udziałem: dr hab. Beaty Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM, dr Marty Kutniewskiej-Kubik oraz dra Andrzeja Śliwerskiego UŁ. Debatę prowadziła prof. dr hab. Eleonora Bielawska-Batorowicz.

Istotnym elementem Programu Otwartego były warsztaty prowadzone przez studenckie koła naukowe Instytutu Psychologii UŁ, m.in. poświęcone:

- wpływowi Internetu na samoocenę;
- rozpoznawaniu agresji w środowisku pracy i edukacji;
- godzeniu różnych ról życiowych;
- heurystykom i złudzeniom poznawczym;
- mechanizmom manipulacji i sposobom obrony przed nią;
- grom psychologicznym w relacjach.

Zaangażowanie studentów i ich opiekunów naukowych stworzyło przestrzeń do dialogu między akademią a społecznością lokalną oraz wzmocniło edukacyjną funkcję Kongresu.

Intencją organizatorów było nie tylko zapewnienie wysokiego poziomu merytorycznego, lecz także zadbanie o komfort uczestników, równowagę między intensywną pracą a odpoczynkiem oraz stworzenie warunków sprzyjających nieformalnym kontaktom i networkingowi.

Współpraca z Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Twórców Ogrodów (OSTO) zaowocowała zaprojektowaniem i realizacją strefy relaksu stworzonej na podstawie koncepcji *biophilic design*. Połączono elementy małej architektury (ławki, pergole, donice) z żywą zielenią dobraną pod kątem walorów estetycznych i regeneracyjnych; zadbane również o ergonomię wyposażenia oraz odpowiednie oświetlenie.

Dzięki współpracy z Łódzką Organizacją Turystyczną uczestnicy mogli skorzystać z dwóch zorganizowanych wycieczek: do Monopolis – przykładu udanej

rewitalizacji dziedzictwa przemysłowego – oraz do Ogrodów Geyera, unikatowej przestrzeni łączącej historyczną tkankę miejską z nowoczesnym wykorzystaniem terenów postindustrialnych. Wydarzenia te sprzyjały integracji uczestników i pozwalały na poznanie współczesnej Łodzi.

Głównym celem XXXVII Kongresu Polskiego Towarzystwa Psychologicznego było wspieranie rozwoju nauki i społeczeństwa poprzez: (1) promocję badań naukowych o potencjale aplikacyjnym – prezentacja najnowszych wyników badań psychologicznych, które mają bezpośrednie zastosowanie w praktyce zawodowej, edukacji i polityce społecznej; (2) budowanie współpracy między podmiotami naukowymi a otoczeniem społeczno-gospodarczym – integracja środowiska akademickiego, instytucji publicznych i sektora biznesowego; (3) implementację rozwiązań służących społecznościom – popularyzacja psychologii w ramach programu „Psychologia dla Wszystkich”, promocja zawodu psychologa (European Semester of Psychology) oraz rozwój praktycznych narzędzi (np. testów psychologicznych, metod terapeutycznych).

Osobom zainteresowanym upowszechnieniem prezentowanych wyników badań zaproponowano publikacje w specjalnych numerach *Przeglądu Psychologicznego*, poświęcone: (1) praktycznym możliwościom, jakie oferuje współczesna psychologia – opartym na rzetelnych podstawach naukowych interwencjom, narzędziom oraz formom wsparcia i oddziaływania psychologicznego, (2) współczesnym wyzwaniom, na jakie może i powinna odpowiadać psychologia jako nauka – dostarczając rzetelnej wiedzy, systematyzując obserwowane zjawiska oraz proponując ich wyjaśnienia i rozwiązania praktyczne. Redaktorkami numerów są: prof. dr hab. Eleonora Bielawska-Batorowicz oraz dr hab. Monika Talarowska, prof. ucz., Uniwersytet Łódzki.

Ewaluacja

W celu weryfikacji poziomu zadowolenia uczestników z Kongresu przeprowadzono ankietę ewaluacyjną. Zastosowano pięciostopniową skalę Likerta 1–5. Informacje zwrotne uzyskano od 115 uczestników. Średnia ocena ogólna wynosiła 4,6 pkt. Najwyżej oceniona (4,9) została lokalizacja Kongresu (dostępność komunikacyjna, atrakcyjność miejsca), oraz organizacja wydarzenia (harmonogram, dostępność informacji, obsługa uczestników), warunki techniczne (sale, sprzęt multimedialny, komfort uczestnictwa) i ogólne zadowolenie z udziału w Kongresie (4,7). Różnorodność i atrakcyjność programu (tematyka, liczba sesji, możliwość wyboru) oraz możliwość nawiązywania kontaktów i integracji oceniono średnio na 4,6 pkt. Komunikację przedkongresową (strona internetowa, rejestracja, zgłaszanie abstraktów, obieg informacji) oraz użyteczność aplikacji mobilnej oceniono na 4,5 pkt. Natomiast wydarzenia dodatkowe (kolacja kongresowa, wycieczki, spotkanie nieformalne) uzyskały średnią ocenę 4,3 pkt. Otrzymane wyniki potwierdzają wysoki poziom organizacyjny i merytoryczny Kongresu oraz jego pozytywny odbiór wśród uczestników.

Podsumowanie

XXXVII Kongres Polskiego Towarzystwa Psychologicznego okazał się pod względem merytorycznym, organizacyjnym i frekwencyjnym wydarzeniem wyjątkowo udanym. Udział blisko 1000 osób (łącznie w części naukowej i programie otwartym), szeroki wachlarz tematów, obecność gości z zagranicy, współpraca z partnerami instytucjonalnymi i biznesowymi oraz wysoka ocena uczestników świadczą o skutecznej realizacji ambitnych celów postawionych przez organizatorów.

Dodać można jedynie, że z perspektywy uczestników, tak dobrze ocenianego wydarzenia, naturalnym byłoby ogłoszenie już podczas zakończenia Kongresu daty i miejsca kolejnego spotkania. Pozwoliłoby to „zakotwiczyć” nowy cel w świadomości środowiska psychologicznego i podtrzymać dynamikę współpracy zainicjowaną w Łodzi.